

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ

Јединица за поступак враћања
имовине жртава Холокауста
Београд, ул. Масарикова број 5
Број: 46-000430/2017
Датум: 07.10.2020. године
А.Т.

Агенција за реституцију – Јединица за поступак враћања имовине жртава Холокауста, решавајући по захтеву Јеврејске општине Суботица из Суботице, ул. Димитрија Туцовића бр. 13, коју заступа Џаковић Илија, адвокат из Новог Београда, ул. Јурија Гагарина бр. 30г, за враћање одузете имовине, на основу члана 12. и 18. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника („Службени гласник РС“, број 13/16), члана 55. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Службени гласник РС“, број 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 – Одлука УС), на основу члана 136. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/2016) и на основу члана 2. став 3. и 5. Уредбе о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине („Сл. гласник РС“, бр. 29/18), након спроведеног поступка, донела је следеће:

РЕШЕЊЕ

- 1. Усваја се** захтев, враћа се имовина и утврђује право својине у корист Јеврејске општине Суботица из Суботице, ул. Димитрија Туцовића бр. 13, и то на:
- пољопривредном земљишту на: 13494/42005 идеалних делова катастарске парцеле број 2406/1 К.О. Горња Рогатица, укупне површине 4ха 20а 05м² ха, уписане у ЛН бр. 1892 К.О. Горња Рогатица, као јавна својина Републике Србије, корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.
- 2.** Пољопривредно земљиште из тачке 1. алинеја 1. диспозитива овог решења враћа се у државину Јеврејске општине Суботица, по правоснажности овог решења.
- 3.** На основу овог решења, а по његовој правоснажности, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршиће упис права својине на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења, у корист Јеврејске општине Суботица и то у уделу као у тачки 1. диспозитива.
- 4.** Налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима, да на основу овог решења, а по његовој правоснажности, изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретности из тачке 1. диспозитива овог решења.
- 5.** Враћена имовина је у слободном промету, а Република Србија, АП Војводина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења.

Образложење

Јеврејска општина Суботица из Суботице, ул. Димитрија Туцовића бр. 13, поднела је Агенцији за реституцију а преко пуномоћника адвоката Џаковић Илије из Новог Београда, Захтев за враћање

одузете имовине, који је заведен под бројем: 46-000430/2017, за враћање имовине за коју се наводи да је одузета Штесел Мартону из Сенте.

У конкретној управној ствари, предмет захтева за враћање је: пољопривредно земљиште ораница, површине 1кј 58квхв, у месту Сента, парцела топ бр. 8714/3, ЗКУЛ бр. 7556 К.О. Сента, и пољопривредно земљиште ораница, површине 1кј 316квхв, у месту Сента, парцела топ бр. 8718/3, ЗКУЛ бр. 3208 К.О. Сента, све у укупној површини од 2кј 374квхв.

Уз захтев су достављени докази који су наведени у самом обрасцу Захтева за враћање.

Поступајући по предметном захтеву Агенција је, након што је утврђено да су парцеле које су овде предмет захтева за враћање биле предмет комасације након подржављења, дана 07.10.2019. године, донела Закључак којим се одређује вештачење преко вештака геодетске струке ради предлагања одговарајућих парцела погодних за природно враћање тако што ће вештак извршити идентификацију наведене парцеле у односу на пред-комасационо стање и на тај начин утврдити под којим (под)бројевима и површинама одузета парцела улази у комасациону масу, те ће извршити поређење парцела унетих у комасациону масу и предложене(их) парцела добијених из комасационе масе, узимајући у при томе у обзир површину, културу и класу унетих и предложене(их) парцеле, а све према Техничком упутству за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“, бр. 18/91, 20/92 и 42/98). Такође, вештак је дужан да приликом израде налаза и мишљења предложи одговарајуће парцела из комасационе масе које се налазе на списку парцела који је сачинило Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, а у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине („Службени гласник РС“, бр. 29/2018) или парцеле које према Закону о враћању одузете имовине и обештећењу могу бити враћене: у задружној и друштвеној својини, уколико нису стечене теретним правним послом. Вештак је, даље, дужан да приликом предлагања парцела погодних за враћање узме у обзир и утврди да ли је предложена парцела(е) која/е је/су добијена(е) из комасационе масе била(е) предмет препарцелације или пренумерације од момента изласка из комасационе масе до данашњег дана, те наведено има у виду приликом изношења предлога парцела погодних за враћање.

Дана 12.11.2019. године, судски вештак за област грађевинарство - ужа специјалност идентификација парцела, Алексић Иван из Београда (Калуђерица), ул. Ратка Павловића Ћићка бр. 6, којем је поверено вештачење горе наведеним закључком Агенције, доставио је свој Налаз и мишљење у предметној управној ствари. Исти је прослеђен подносиоцу захтева преко пуномоћника, Државном правобранилаштву – Одељењу у Суботици и Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за пољопривредно земљиште.

У спроведеном доказном поступку ради утврђења правилног и потпуног чињеничног стања, дана 02.06.2020. године је одржана усмена јавна расправа, на којој је судски вештак упознао присутне са налазом и мишљењем у предметној управној ствари и то: да је на име одузетих парцела број: 8714/3, површине 1кј 58квхв, уписане у ЗКУЛ бр. 7556 К.О. Сента и број: 8718/3, површине 1кј 316квхв, уписане у ЗКУЛ бр. 3208 К.О. Сента, старог премера, након спроведеног поступка

вештачења, а у свему у складу са Закључком Агенције и Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине („Сл. гласник РС“, бр. 29/18), предлаже за враћање 13494/42005 идеалних делова парцеле 2406/1 К.О. Горња Рогатица, која се налази на Листи утврђених катастарских парцела у државној односно јавној својини, да се на истој не налази никаква инфраструктура (канални за наводњавање или одводњавање), нема изграђених објеката, као и да парцела излази на атарске путеве, те да је предложена парцела у суседној К.О. Горња Рогатица, општина Бачка Топола, из разлога што у К.О. Сента и К.О. Торњош, односно у општини Сента у целости нема расположивог пољопривредног земљишта за наделу.

Увидом у допис вештака Мрђен Срђана од 16.03.2020. године заведен у предмету број 46-013926/2013, утврђено је да је вештак у истом сачинио Анализу о исцрпљености расположивих парцела на територији К.О. Сента, а према списку парцела у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине, у којем је навео да су на територији територији К.О. Сента исцрпљене парцеле за враћање, с обзиром да су поједине парцеле испод 1 хектара, пашњак, имају вишегодишње засаде шума, имају објекте, трстик – мочвара, имају заливни систем, у приватној својини, девастирана парцела или постоји језеро.

Пуномоћник подносиоца захтева се на усменој јавној расправи изјаснио да остаје при поднетом захтеву у свему сагласно налазу и мишљењу вештака на који немају примедби, као и свим приложеним доказима, те тражи да се у природном облику врати имовина за коју постоје законски услови.

Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици и Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управа за пољопривредно земљиште, нису приступили на усмену јавну расправу иако су уредно позвани, нити су се до дана доношења овог решења изјаснили поводом предметног захтева.

Након спроведеног доказног поступка Агенција за реституцију је утврдила, а на основу писмених доказа које су предочиле странке, на основу доказа прибављених службеним путем, на основу одржане усмене јавне расправе, а ценећи наводе и захтеве странака, следеће чињенично стање битно за доношење одлуке:

Увидом у електронску базу података Агенције за реституцију, поступајући орган је утврдио да није поднет захтев за враћање, односно обештећење имовине сходно Закону о враћању одузете имовине и обештећењу иза Штесел Мартона, овде бившег власника непокретности која је предмет овог захтева за враћање.

Агенција је по службеној дужности извршила увид у електронску базу жртава Холокауста на званичној веб страници Меморијалног центра за жртве Холокауста „Јад Вашем“ <https://yvng.yadvashem.org/>, те утврдила да је у истом наведен Штесел Мартон, рођен 1888. године у Сенти, Југославија, и да је исти убијен.

Из ЗКУЛ број 7556 К.О. Сента, старог премера, утврђено је да је у А листу уписана кат.парцела 8714/3, површине 7кј 1167квхв. Из Б листа утврђено је да се на основу уписа од 31.10.1939.

године, Дн број 5542/39, а на основу Закључка Среског суда у Сенти бр. И.115/38, укњижује право власништва у корист Штесел Мартона из Сенте.

Из ЗКУЛ број 3208 К.О. Сента, старог премера, утврђено је да је у А листу уписана кат.парцела 8718/3, површине 1кј 316квхв. Из Б листа утврђено је да се на основу уписа од 31.10.1939. године, Дн број 5542/39, а на основу Закључка Среског суда у Сенти бр. И.115/38, укњижује право власништва у корист Штесел Мартона из Сенте.

Из Реферата Градског Народнoг Одбора у Сенти бр. 2862 од 30.01.1946. године, утврђено је Штесел Мартон поседује у К.О. Сента парцелу број 8714/3 површине 4кј 79квхв, и парцелу број 8718/3 површине 1кј 316квхв.

Из Одлуке Градског Народнoг Одбора у Сенти бр. 2862 од 01.02.1946. године, утврђено је да посед Штесел Мартона, односно наследника уд. Штресел Мартона, пада под удар аграрне реформе у смислу члана 3. став 6. Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији, те да му се на име максимума оставља 3 хектара земљишта.

Из Коначне одлуке Округног Аграрног суда у Суботици број 3356/1946 од 16.02.1946. године, утврђено је да је потврђена Одлука Градског Народнoг Одбора у Сенти бр. 2862 од 01.02.1946. године, да се власницима поседа на име максимума оставља 3 хектара земљишта, односно 5кј 341квхв и то из ЗКУЛ бр. 3208 и 7556 К.О. Сента, те да се у корист земљишног фонда извлашћује вишак из горе наведених уложака у укупној површини од 2кј 374квхв.

Читањем Записника ГНО Сента од 16.02.1946. године у предмету супруге Штесел Мартона, утврђено је да су у аграрни фонд ушле део парцеле број 8714/3 у површини од 1кј 58квхв и парцела број 8718/3 у површини од 1кј 316квхв, у укупној површини од 2кј 374квхв.

Из потврде РГЗ СКН Сента број 952-2/2016-11 од 16.08.2016. године, утврђено је да су парцеле које су одузете Коначном одлуком Округног Аграрног суда у Суботици број 3356/1946 од 16.02.1946. године, биле предмет комасације.

Чланом 24. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу прописано је да уколико је одузето пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште.

Уредбом о критеријумима за утврђивање површине пољопривредног и шумског земљишта у поступку враћања одузете имовине је у члану 2. став 2. прописано да појам „за то земљиште” из члана 24. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу (у даљем тексту: Закон), значи да ће се на враћање пољопривредног, односно шумског земљишта које је било предмет комасације, односно арондације, у смислу овог члана Закона, сходно примењивати критеријуми утврђени тачком 1. (рачунање обрачунског фактора „ф” за прелазак са једне на другу катастарску класу код враћања земљишта) и тачком 3. (свођење површина парцела различитих катастарских класа на површину прве катастарске класе њива са рекапитулацијом стања у исказу идентификације) у оквиру главе 2 (обрада података и рачунање елемената за пренос враћених парцела на терен) Техничког упутства за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима

признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС”, бр. 41/91, 44/91, 4/92, 8/97 и 103/03). У ставу 3. члана 2. прописано је да ће Управа за пољопривредно земљиште, у року од 15 дана од ступања на снагу ове уредбе, а након што јој Агенција достави податке о површинама пољопривредног земљишта које се потражују у катастарским општинама у којима је након одузимања спроведен поступак комасације, утврдити катастарске парцеле у државној својини у површини која ће бити довољна да се до краја спроведе поступак враћања имовине, а које могу бити предмет враћања у смислу Закона и ове уредбе и те податке доставити Агенцији.

Судски вештак је по налогу из закључка Агенције бр. 46-000430/2017 од 07.10.2019. године, налаз из радио у складу са чланом 2. став 2. Уредбе, примењујући Техничко упутство за извођење геодетско-техничких радова у поступку враћања земљишта које је саставни део Уредбе за спровођење Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због обавезног откупа пољопривредних производа, док је приликом давања мишљења и предлагања земљишта за враћања имао у виду члан 2. став 3. Уредбе, те је парцеле које је предложио за враћање одабрао са списка који је сачинила Управа за пољопривредно земљиште. Из свега наведеног следи да су испуњени услови из члана 24. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу да се подносиоцу захтева за одузето земљиште врати земљиште које је добијено из комасационе масе.

Увидом у електронску базу Републичког геодетског завода дана 07.09.2020. године, утврђено је да је парцела број 2406/1 К.О. Горња Рогатица, у укупној површини од 4ха 20а 05м², уписана као јавна својина са правом коришћења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. Увидом у Г лист утврђено је да на предметној парцели нема уписаних терета или забележби.

Из Обавештења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде-Управе за пољопривредно земљиште, које је достављено Агенцији електронским путем дана 03.09.2020. године, утврђено је да кат.парцела 2406/1 К.О. Горња Рогатица није издата у закуп.

Чланом 1. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника прописано је да се овим законом, ради отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника, уређују услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организацијама које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, за имовину која је одузета на територији Републике Србије за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Чланом 2. став 1. тачка 1. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника прописује да се под "одузетом имовином" подразумевају непокретности и покретне ствари и предузећа која су одузета бившим власницима за време Холокауста или применом прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Како је предметна имовина одузета на основу Закона о аграрној реформи и унутрашњој колонизацији („Службени гласник НРС“, бр.39/45 и 4/46), који је предвиђен чланом 2. ставом 1.

тачком 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, дакле на основу прописа који чланом 2. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника, предвиђен као пропис о одузимању имовине, то је овај орган нашао да се у конкретном случају ради о „одузетој имовини“ у смислу Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника, па да у том смислу нема сметњи враћању имовине означене у тачки 1. диспозитива овог решења.

Такође, Агенција је испитивала и да ли се ради о имовини без наследника у смислу чл. 2. став 1. тачка 2. Закона, којим је прописано да се "имовином без наследника" сматра одузета имовина за коју није поднет захтев, односно за коју је захтев поднет од лица које нема активну легитимацију у смислу одредаба Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, осим имовине за коју је обавезу обештећења бившег власника преузела страна држава по основу међународног уговора. Како је поступајући орган увидом у електронску базу података Агенције за реституцију утврдио да није поднет захтев за враћање, односно обештећење имовине иза Штесел Мартона, као бившег власника, то је утврђено да се ради о тзв. имовини без наследника сходно члану 2. став 1. тачка 2. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника.

Чланом 2. став 1. тачком 3. Закона прописано је да се под појмом "бивши власник" у смислу овог Закона подразумева физичко лице које је било припадник јеврејске заједнице и власник у време одузимања имовине и правно лице које је у време одузимања имовине на било који начин било у функцији јеврејске заједнице, а које је било власник имовине у време одузимања. На основу увида у електронску базу жртава Холокауста на званичној веб страници Меморијалног центра за жртве Холокауста „Јад Вашем“ <https://yvng.yadvashem.org/> у којем је наведен Стесел Мартон, рођен 1888. године у Сенти, Југославија, те да је исти убијен, овај орган је несумњиво нашао да је Стесел Мартон био припадник јеврејске заједнице у време одузимања имовине.

Даље, члан 6. став 1. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника прописује да се враћање имовине у натуралном облику спроводи у складу са овим законом и Законом о враћању одузете имовине и обештећењу. Члан 15. Закона о враћању прописује да се овим законом враћају непокретне и покретне ствари у јавној својини Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, у државној, друштвеној и задружној својини, осим ствари у својини задругара и друштвеној и задружној својини које је ималац стекао уз накнаду.

Члан 24. став 2. Закона о враћању прописује да уколико је пољопривредно, односно шумско земљиште било предмет комасације, односно арондације након одузимања, бивши власник има право на враћање земљишта које је добијено из комасационе масе за то земљиште. Члан 26. став 2. прописује да уколико је пољопривредно земљиште, у складу са законом којим се уређује пољопривредно земљиште, дато у закуп, остаје у државини купца до истека уговора о закупу, ако овим законом није друкчије одређено, осим у случају да се странке друкчије не споразумеју, с тим да закупнину од дана извршности решења о враћању земљишта купац плаћа бившем власнику.

Дакле, како је Агенција поступајући по предметном захтеву Јеврејске општине Суботица, на основу достављене документације и Налаза и мишљења вештака утврдила да земљиште означено у диспозитиву решења одговара одузетом земљишту, које је након тога било предмет комасације,

да се земљиште које се враћа овим решењем, налази у јавној својини Републике Србије, књижног корисника Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, да на истом нема вишегодишњих засада на земљишту, изграђених мрежа и објеката, те да предложена парцела има приступ постојећим јавним путевима, односно да није неопходна нова парцелација ради обезбеђивања приступног пута, то је у складу са наведеним нађено да нема сметњи враћању предметног земљишта у смислу члана 15, 24. и 25. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

С обзиром да је у току поступка утврђено да парцела број 2406/1 К.О. Горња Рогатица није издата у закуп, поступајући орган је поштујући прописано начело приоритета враћања у натуралном облику из члана 8. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, донео одлуку о једновременом преносу права својине и државине на предметној парцели као у тачки 2. диспозитива овог решења.

У складу са чланом 19. Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника, којим је прописано да се у решењу налаже се надлежним органима извршење решења, као и брисање евентуалних терета, одлучено је као у тачки 3. и 4. диспозитива овог решења.

Чланом 62. став 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописано је да је враћена имовина у слободном промету, а да Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења те је одлучено као у тачки 5. диспозитива овог решења.

Овај орган је у доказном поступку извео и ценио и све остале доказе, које није посебно образлагао јер не би били од утицаја на доношење другачије одлуке у овој управној ствари.

Упутство о правном средству:

Против овог решења може се изјавити жалба Министарству финансија, у року од 15 дана од пријема решења, а преко овог органа у довољном броју примерака.

Саветник за поступак враћања
имовине жртва Холокауста
Александар Тимотијевић

Сектор за координацију и надзор

Доставити:

1. Подносиоцу захтева: Јеврејској општини Суботица, преко пуномоћника Цаковић Илије, адвоката из Новог Београда, ул. Јурија Гагарина бр. 30г;
2. Јеврејској општини Суботица, ул. Димитрија Туцовића бр. 13;
3. Државном правобранилаштву - Одељење у Суботици, Трг Лазара Нешића бр. 7, Суботица;

4. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за пољопривредно земљиште, ул. Немањина бр.22-26, Београд;
5. Агенцији за реституцију - Сектору за координацију и надзор;
6. Архиви;
7. У предмет

По правноснажности:

8. Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, Београд, ул. Краља Милана 16;
9. Републичком геодетском заводу, Служби за катастар непокретности Бачка Топола, ул. Петефи бригаде бр.5, Бачка Топола;
10. Општини Бачка Топола, Општинској управа, Служби за локалну пореску администрацију, ул. Маршала Тита бр. 30, Бачка Топола;
11. Агенцији за реституцију Републике Србије, Централна јединица - Сектору за координацију и надзор.
12. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде – Управи за пољопривредно земљиште, ул. Немањина бр.22-26, Београд